

ELŐSZÓ

A szleng közvetlen stílusú szavakból, kifejezésekből és jelentésekből álló nyelvváltozat, amelyet bizonyos társadalmi és szakmai csoport tagjai használnak az egymás közti érintkezésre. Mivel a köznyelvtől jelentősen eltér, csak későn kezdődött meg a vizsgálata. Az angol nyelvű szleng kutatásának két fontos mérföldköve *A Classical Dictionary of Vulgar Tongue* [A vulgáris nyelv klasszikus szótára] (GROSE 1785) és a *Slang and Its Analogues* [A szleng és a hozzá hasonló] (FARMER–HENLEY 1890–1904). E művek szómúzeumszerűen mutatják be az irodalomból száműzött szleng fejlődését az elmúlt 300 év során. A XXI. század legátfogóbb szlengszótára, a *The New Partridge Dictionary of Slang* (2006) a fenti két kiadványt használja példaként.

Háromszáz éve a szlenget túlságosan közönségesnek tartották ahhoz, hogy nyomtatásban megjelenjék. Még Farmer és Henley szótárába sem merték fölvenni a *cunt* 'pina' címszót,¹ attól tartva, hogy megsértik az olvasókat. A női nemi szervre vonatkozó szót úgy rejtették el, hogy a *monosyllable* (egyszótagos szó) alá tették, ahol több mint 900 szinonimáját sorolták fel. Korunk kiadványai már levetkőzték ezeket az önként vállalt korlátozásokat, és nem riadnak vissza a trágár szavak használatától.

A gyakran túlzásokba bocsátkozó szlengkifejezések egy része a nemi étellel kapcsolatos, és főként a férfiak köréből származik, akik a világot a saját szemszögükből ítélik meg.

A modern nyelvek szlengváltozatai közül az amerikaiak tanulmányozták a legalaposabban és adták ki legtöbbször nyomtatásban. Számos nyelvből merít, de sokat ad a világnak a saját ötletgazdag szókincséből is.

Az *Angol–magyar nagy szlengszótár* 2900 címszót, 5350 kifejezést és 3600 példamondatot tartalmaz magyar fordításukkal. Tükrözi az elmúlt 50 év, vagyis két nemzedék amerikai és brit szlengszókincsét. Jóllehet néhány kifejezés a fiataloknak már régiesnek tűnik, a szüleiknek azonban nem az. A felsorolt példákat minden angol anyanyelvi beszélő megérti. Szótárunk az amerikai helyesírás szabályait követi.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Őszinte köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik a szótár előállításában segítségemre voltak. Név szerint:

Margaret M. Nagynak, feleségemnek, aki angol nyelvi szempontból átnézte a szótárt,
Balácsi József Attilának, aki a teljes kötet gondos lektorálását végezte,
Szabó Mihálynak, aki a magyar részt lektorálta,
Kiss Gábornak, a TINTA Könyvkiadó igazgatójának, aki ötleteivel és bátorításával hozzájárult a szótár sikeres megírásához.

Nagy György

¹ A magyar lexikográfusok kevésbé voltak szégyenlősek. A szó a Czuczor–Fogarasi-szótárban már 34 évvel korábban szerepel (CzF [5] 1870: 226b).

BEVEZETÉS

A szleng. Ennek az ismert nyelvészeti szakszónak a pontos megfogalmazása azért is nehéz, mert a szleng folyton változik, és az elmúlt két évszázad különböző szakaszaiban más-más fogalmakat jelölt. Bár százféleképp határozzák meg a különféle kézikönyvek, a lényege néhány pontban összefoglalható:

- a) „A szleng az a nyelv, amelyik leveti a zakóját, megköpi a markát és munkához lát”² – állapítja meg metaforikus definíciójában Carl Sandburg, Pulitzer-díjas író (LINDSKOOG 1989: 66). Ez a megfogalmazás találóan fejezi ki e nyelvi változat lazaságát, keresetlenségét, s egyidejűleg arra is utal, hogy komolyan veszi a kommunikációban ráháruló feladatát.
- b) A szlengszavak gyorsan születnek, de nagy részük tiszavirág-életű. Erre céloz Robert C. Pinckert, ismert Shakespeare-kutató, amikor az iménti meghatározást így módosítja: „Az igazság az, hogy a szleng zöme leveti a zakóját, megköpi a markát, lefekszik, s elalszik”³ (LINDSKOOG 1989: 66). Léteznek azonban több évszázados szlengmatuzsálemek, amelyek jelentése változatlan. Ilyen a *bones* ‘dobókocka’, amelynek a pályája Chaucer (1386) óta töretlen.⁴
- c) A szlenget minden társadalmi réteg használja, de kizárólag közvetlen társalgási helyzetekben.
- d) A szlengszavak stilisztikai besorolása – akárcsak a szókincs többi eleméé – változhat. Sok közülük idővel elfoglalja helyét az irodalmi és hivatalos angolban, s így az általános nyelvi kultúra részévé válik. Ilyen az eredetileg a szerencsejátékosok nyelvében használt *jeopardy* ‘kockázat’.
- e) A szlengszavak stilisztikai értéke eltérő. Vannak köztük semleges kifejezések (*up the ante* ‘emeli a tétet’), de durvák is (*get lost!* ‘takarodj innen!’). Az elfogadottság legalacsonyabb szintjén találjuk a sértéseket (*you jerk!* ‘te köcsög!’) és a tabukifejezéseket (*fuck you!* ‘menj a picsába!’).
- f) Mindennapi kommunikációnk legszínesebb szeletét a szleng képezi. Gazdagon él metaforákkal, szépítő kifejezésekkel, hasonlatokkal és a humor eszközeivel. Ugyanakkor lehet bántó, sértő és cinikus is. A világirodalom klasszikusai (Villon, Rabelais, Cervantes, Shakespeare, Hašek) mind felhasználták a szleng nyújtotta lehetőségeket.

A kommunikáció stilisztikailag négy rétegbe sorolható:

- a) művelt köznyelvi vagy formális angolra, amelyet az irodalomban, a rádióban és a televízióban, hivatalos közleményekben, a jogi nyelvben és üzleti levelezésben használunk;

² „Slang is the language that takes off its coat, spits on its hands and goes to work.”

³ „The truth is most slang takes off its coat, spits on its hands, and lies down and falls asleep.”

⁴ „This fruit comes of the bicched bones two, / Forswearing, ire, falseness, and homicide”
‘Mind e gyümölcs a kockától való: / gyilok, hamis eskü, csalás, harag’ (Canterbury mesék. A búcsúárus meséje. Orbán O. ford.).

- b) fesztelen társalgási angolra;
- c) szlengre, azaz nem irodalmi angolra, amely formális környezetben elfogadhatatlan;
- d) jassz- vagy tolvajnyelvre, amely többnyire a bűnözők körében használatos (idetartozik a fegyverek, városi bandák, bűnözők, kábítószer-kereskedők és csempészek nyelve).

Ez a szótár felöleli az amerikai és a brit anyanyelvűek körében leggyakrabban használt fesztelen társalgási és szlengszókincset.

A) A SZLENG FORRÁSAI

A szleng – a nyelv többi rétegéhez hasonlóan – számos forrásból táplálkozik. Minden nemzedék és társadalmi csoport kitermeli a maga kötetlen beszédstílusát. A második világháború vége óta a következő generációk nőttek föl és használták-alakították a nyelvet:

Születési év	Nemzedék	Magyarázat
1946–1964	baby boomers	a demográfiai hullám csúcsán született generáció
1965–1980	generation X	X generáció
1981–2000	generation Y (millennials)	az évszázad végén és utána felnőtté vált személyek
2000–2016	generation Z	Z generáció

Ezek egyik rétegét képezik a hippik, akik főként 1966 és 1974 között alkották szlengszavaikat, és 1982 után a jupplik (*yuppie* = *young urban professional* 'fiatal városi diplomás'), sajtóságos stílusukkal. Az alábbi lista azokat a társadalmi és szakmai csoportokat sorolja fel, amelyek leginkább kivették a részüket a szleng szókincsének formálásából.

1. Tengerészszleng

Mivel Anglia sokáig a világ vezető tengeri hatalma volt, óriási hajóhaddal rendelkezett. A hajókon szolgálatot teljesítők kialakították saját szakzsargonjukat, így a hajózás szakszókincséből a XVII. század óta számos kifejezés bekerült a mindennapi társalgás nyelvébe. Egy részük a szlenget gazdagította, de számos kifejezése megtalálható az Angliától távoli vidékeken beszélt pidzsin és kreol nyelvekben is. Ízelítőül néhány közülük:

<i>Angol</i>	<i>Magyar</i>
<i>be dead in the water</i>	megfeneklik (terv, vállalkozás)
<i>go with the flow</i>	úszik az árral
<i>hit the deck</i>	a padlóra veti magát
<i>check the lay of the land</i>	felméri a helyzetet

2. Sportszlang

A sportolók szlengje egyaránt táplálkozik a legnépszerűbb vagy kevésbé ismert sportágak szakszókincséből. A labdarúgás és az ökölvívás szabályaival és nyelvezetével tisztában vagyunk, de a szörfözők, könnyűbúvárok, sziklamászók, gördeszkások (ki hinné, hogy ezeknek is négy külön csoportja van!), hódeszkások vagy sielők használta nyelv már gondot okozhat.

Angol

a heavy hitter

a low blow

drop the ball

get the ball rolling

play ball with someone

Magyar

nagykutya

tisztességtelen cselekedet

bakot lő

akcióba lép

együttműködik valakivel

3. Kamionsofőrök szlengje

Amilyen változatos a sofőrök által bejárt út, annyira változatos az általuk használt szleng is. A szlengszavak leggyakoribb forrásai: a munkavégzés során megtett útvonal földrajzi és helynevei, teherautótípusok és -alkatrészeik, továbbá emberek – főleg a közlekedési kihágásokért bírságot kiróvó rendőrtisztek. Mivel a sofőrök óriási távolságokat tesznek meg, szlengjük nem marad meg a szakmai keretek között.

Angol

a cheese wagon

a cream puff

a souped-up car

burn rubber

Kojak with a Kodak

Magyar

sárga iskolabusz

jó állapotban lévő használt kocsi

felpiszkált autó

ész nélkül hajt

rendőr radarcsapdával

4. Hivatalnokszleng

Részben a kormány és a hivatalos szervek kiadványainak nyelve, amely beszüremlett a köztisztviselők mindennapi stílusába. Ezenkívül gyarapodott a tisztviselők által kitalált, gyakran gúnyos és önjelentéstől sem mentes kifejezésekkel. A szlengszavakon kívül bonyolult mondatszerkezet és körmönfont megfogalmazás jellemzi, amely gyakran akadályozza az értelmezést.

Angol

a bean counter

a laundry list

a number cruncher

a paper pusher

be in the loop

Magyar

tintanyaló

tennivalók felsorolása

könyvelő

tintanyaló

tudomása van *valamiről*

5. Tizenévesek szlengje

Némely kutatók szerint a szleng leggyakoribb használója a felnövekvő nemzedék, a tizenévesek népes csoportja. Szüleik értékrendjét, attitűdjét és viselkedési normáit nem fogadják el, fittyet hánynak a hagyományoknak, és szívesen teremtenek nyelvi újdonságokat. Mindegyik nemzedék megalkotja saját, egyedül reá jellemző szlengjét, hogy minél jobban elhatárolódjék az idősebbektől, és így erősítse csoportidentitását, a fiatalokhoz való tartozás érzését.

Angol

be killing it
chill out!
get chirped
I can't even
is that a thing?

Magyar

nagyszerű dolgokat művel
ne parázz!
felelősségre vonják
már alig bírom
hát ilyen is van?

6. Egyetemistaszleng

Az egyetemisták nyelvhasználatával számos kiadvány foglalkozik. Tanulmányozásában a fő nehézséget az okozza, hogy nehéz elkülöníteni a kizárólag egyetemisták használta szleng szókincsét az általános szlengétől. S ha ezt megtesszük, és csupán az egyes felsőoktatási intézményekben ismert szavakat gyűjtjük össze, igen szerény eredményt kapunk: mint a tantárgyak és az épületek elnevezése, a diáktársak és az oktatók gúnyneve. Gyakran szerepelnek idegen nyelvi kifejezések is az egyetemisták nyelvében. A *later, man* 'viszlát' búcsúzási formulát az első németorák után a hallgatók németül mondják: *später, mann*.

Angol

ace the test
bomb the test
pull an all-nighter
punt
zone out

Magyar

könnyen átmegy a vizsgán
megbukik a vizsgán
egész éjszaka magol
leiratkozik (tanfolyamról)
figyelmetlen (órán)

7. Kábítószer-kereskedők és -használók nyelve

A kábítószer előállításával és gyártásával kapcsolatos szókincs igen gazdag. Csak egy-egy kábítószerre számos megjelölés létezik. A témával kapcsolatos telefonbeszélgetések mindig kódoltak, s a kódok folyton változnak és helyhez kötöttek. Természetesen a legtöbb szót a kábítószer jellegére, mennyiségére, minőségére és árára találja ki a gazdag szóalkotó fantázia. A szavak nemegyszer többjelentésűek: ugyanaz a terminus gyökeresen eltérő kábítószerekre is vonatkozhat.

Angol

a key
a mule
a zombie

Magyar

egykilónyi kábítószer
narkófutár
kábítószer hatása alatt lévő ember

angel dust
chase a dragon

angyalpor
kábitószerfüggésben szenved

8. Az ellenkultúra szlengje

Ellenkultúrának az 1960-as évektől azoknak a középosztálybeli fiataloknak a kultúráját nevezték, akik szembe fordultak a fogyasztói társadalomban uralkodó értékrenddel. Napjainkban ez a szakkifejezés magába foglalja bármely kisebbség kultúráját, amely valamely szempontból szembehelyezkedik az uralkodó kultúrával.

Angol
a Jesus freak
a male chauvinist pig
be strung out
go on an ego trip
Mary Jane

Magyar
bigott keresztény
hímsoviniszta disznó
utazik
el van telve magától
fű

9. Számítógépes szleng

A számítógépes szakemberek úgy tekintenek munkaeszközükre, akár egy élőlényre (többnyire nőneműnek tartják, mint a gépkocsit vagy a hajót), gyakran beszélgetnek is vele. A programozók szlengjének zömét a programokkal kapcsolatos tevékenységek leírása jelenti. Gyakoriatok a hosszabb szakkifejezések rövidítései, amelyeket előszeretettel fűznek a beszédükbe.

Angol
a code monkey

a hacker
a Trojan horse

garbage in, garbage out
hose

Magyar
nem különösen kreatív programozó, aki csak megfelelő irányítással tud dolgozni
számítógépes kalóz
olyan program, amely a rendszerbe jutva belülről teszi tönkre a gépet
rossz adatok helytelen eredményt hoznak
programot lelassít

10. Orvosi szleng

Az orvosi szleng zöme mindennapi angol szavakból áll, amelyeket az orvosok szakmai jelentéssel ruháztak fel. Csak kisebb hányadukat teszik ki a latin kifejezések – többnyire betegségek és gyógyszerek rövidített nevei. Az orvosi szleng egy fajta titkos nyelv, amelyet az orvosok nemcsak egymás között használnak, hanem azért is, hogy a kívülállók ne értsék meg őket. Általában a súlyos beteg állapotát beszél meg segítségével az érintett jelenlétében. Óvatosan használandók a rövidítések, mivel gyakran többjelentésűek. Éppen ezért szüntették meg az *mg* 'milligramm' és *μg* 'mikrogramm' rövidítéseket, mivel hasonlóak és könnyen összetéveszthetők. Az orvosi szleng egy szeletét a nagyközönség is ismerheti a televíziócsatornákon látható, igen népszerű kórházi sorozatoknak köszönhetően.

Angol

a pecker checker
a train wreck
a Walmart greeter
bury the hatchet
circle the drain

Magyar

urulópus
rossz állapotban lévő beteg
elbutulásban szenvedő ember
a betegben felejt a operálóeszközt
közel áll a halálhoz

11. Médiaszlang

A tömegtájékoztató eszközök éjjel-nappal ontják az információt, s erősen befolyásolják az emberek stílusát. Egy-egy új szó vagy kifejezés igen hamar elterjed, ezért az újságírókra és riporterekre nagy felelősség hárul a nyelvi-stilisztikai újítások bevezetése és meghonosítása terén. Szorosan véve csupán az újságírással, hírközléssel kapcsolatos szókincs tartozik ide, azonban tágabb értelemben a világ összes eseményét magába foglalja, hiszen bármely hír tartalmazhat olyan szót vagy kifejezést, amely meglepett a nyelvközösségnek, és ezért maga is szívesen használja.

Angol

an agony column
gonzo journalism

media circus
spin doctor
talking heads

Magyar

olvasói levelek (újságrovat)
személyes élményt idéző, minden tárgyilagosságot nélkülöző újságcikk
számos újságíró jelenik meg a hírre
elfogult riporter
hírmagyarázók

12. Politikai szlang

Ide a politikusok és a politikai szervezetek szlangja tartozik. Ez gyakran nem marad meg a szakmai berkeken belül, hanem – a média révén – hamar elterjed és népszerűvé válik. A legismertebb politikusok, államférfiak beszédeiből vaskos köteteket állítottak össze, de nem ritkák az általuk bevezetett kifejezéseket, szállóigéket összegyűjtő gyűjtemények sem. Természetéből kifolyólag számos politikai kifejezés tréfás vagy ironikus töltetű – ám akit célba vesz, az sértőnek is érezheti. Világszerte a politikai kultúra eldurvulása figyelhető meg: a képviselők gyakran ország-világ szeme előtt sem rettennek vissza a tettlegességtől, és gyakran hallunk-olvasunk becsmérlő politikai kifejezéseket; nem véletlenül *unparliamentary language* 'parlamentbe nem illő' a trágár beszéd brit megjelölése.

Angol

a beauty contest
a deep throat
a hawk
a lame duck

a war chest

Magyar

előválasztási kampány
meg nem nevezett hírforrás
héja
választást vesztett, de még hivatalban lévő politikus
kampánypénz

13. Katonai szleng

Mivel a katonai szleng nagyrészt a háborús viszonyok terméke, a katonák nem közvetítik a mindennapokba. A háború után mindenki boldogan tér vissza a békés hétköznapi világába, s így a szlengszavak hamar feledésbe merülnek. A kellemetlen eseményekre, katonai kudarcokra vonatkozó szókinszben sok a szépítő kifejezés. Az angol katonai szleng nagyrészt amerikai eredetű, s ez megmutatkozik a szavak képzésmódjában is.

Angol

a body bag
a brain bucket
a chopper
chow
top brass

Magyar

halottaszák
 katonai sisak
 szitakötő
 élelem
 katonai vezetők

14. Jiddis szleng

Az 1880-as években a kelet-európai zsidó kivándorlók tömegei telepedtek le az Egyesült Államokban. Nyelvük – főleg a mindennapi élettel és a vallással kapcsolatos szókinsz – erősen hatott az angolra. Számos amerikai író (Saul Bellow, Bernard Malamud, Joseph Heller, Philip Roth) bőven merít belőle. Százával akadnak olyan jiddis szavak és kifejezések, amelyek a szlenget gazdagítják. Gyakoriak a rövidebb jiddis mondatok tükörfordításai is.

Angol

a klutz
a schmuck
a schnook
schlep
the whole schmeer

Magyar

balfácán
 idióta
 tökfaj
 cipekedik; gürizik
 az egész hóbelevanc

15. Rímelő szleng

A XIX. század első felében jelent meg Londonban, az angol nyelv *cockney* nevű szociolektusát beszélő, a nyelvi játékok iránt fogékony lakossága körében. Azóta világszerte elterjedtek nemcsak maguk a rímelő szavak, hanem ez a szóalkotási mód is. A két főnévből álló szó szerkezetek utolsó szava arra a szóra rímel, amely helyett a szerkezetet használják: *fork and knife* = *wife* 'feleség', *elephant's trunk* = *drunk* 'részeg', *frog-in-the-throat* = *toad* 'varangyos béka', *Robin Hood* = *good* 'jó'. Ezek a kifejezések ugyanúgy épülnek be a mondatba, mint bármely más nyelvi elem: *Would you Adam and Eve it?* = *Would you believe it?* Később, amikor a kifejezés már elterjedt, a második tagja gyakran elmarad: *Bristol Cities* → *bristols* 'cici', *cat and mouse* → *cat* 'ház'.

Angol

a cock and hen
apples and pears

Magyar

ten 'tíz angol font'
stairs '1. lépcső 2. lépcsőház'

belly ache
bread and honey
butter and bear

cake 'torta'
money 'pénz'
ear 'fül'

B) A SZLENG STILISZTIKAI ESZKÖZEI

1. Hasonlat

A hasonlat három elemből álló stiláris eszköz: a hasonlított és a hasonló dolog közös tulajdonságát *as* vagy *like* kötőszóval kapcsoljuk össze: *he fights like a lion* 'úgy harcol, mint egy oroszlán'. Ha a szerkezet egyik eleme, a hasonlított elmarad, metaforát kapunk: *he is a lion* 'ő oroszlán'. A szleng gyakran él a humoros, gyakran morbid hasonlatok eszközével.

Angol

(as) busy as a one-legged man in a forest fire
(as) likely as a three-pound note
better than a kick in the balls
go over like lead balloon

Magyar

dolgozik, mint a güzü
 biztos, mint a kutya vacsorája
 jobb, mint egy seggbe rúgás
 kudarcot vall

2. Metafora

A legáltalánosabb szókép, amely különböző fogalomkörhöz kapcsolódó dolgokat, jelenségeket azonosít külső vagy belső hasonlóság alapján. A metafora a költői nyelv egyik alapvető eszköze, de a mindennapi beszédben sem nélkülözhető.

Angol

a birdbrain
big brown eyes
cabbage
forget-me-not
joy juice

Magyar

tyúkeszű
 csöcs
 zöldhasú
 gonorrhoea
 alkohol

3. Eufemizmus

Az eufemizmus egy durva szó vagy kifejezés szalonképesebb, szépítő változata, amelyet babonás félelemből, szeméremből vagy a hallgató iránti tapintatból használunk. A szleng gyakorta alkalmazza ezt a nyelvi eszközt, hogy százsámra gyártson az ittassággal, a nemi étellel vagy az anyagcserével kapcsolatos képzeletgazdag szavakat.

Angol

a box
a crotch pheasant
a flat tire
milk the lizard
ring someone's chimes

Magyar

buxa
 lapostetű
 impotens férfi
 zsebhokizik
 orgazmust idéz elő (nőnél)

4. Nyelvhelyesség elleni vétség

A nyelvhelyesség szabályainak semmibevétele a szlengben gyakori és többnyire szándékos. A célja az, hogy fölkeltse a hallgatóság figyelmét és nyomatékosítsa a beszélő mondandóját. A leggyakoribb jelenségek: a kétszeres tagadás és a *to be* ige szabályostól eltérő ragozása.

Angol

gotcha [= *got you*]
he didn't do nothing
I ain't no fool
we love yall [= *you all*]
you're gonna regret this

Magyar

világos
 nem csinált semmit
 nem vagyok bolond
 szeretünk mindannyiótokat
 ezt még megbánod

5. Mozaikszó

A mozaikszó egy szókapcsolat vagy szóösszetétel kezdőbetűiből vagy töredékeiből alkotott szó. A szlengben többnyire eufemizmus, mert a durva kifejezések tompítását szolgálja.

Angol

a snafu [= *situation normal, all fucked up*]
AWOL [= *absent without official leave*]
BF [= *bloody fool*]
BS [= *bullshit*]
SOB [= *son of a bitch*]

Magyar

baromi zűr
 megpattan
 seggfej
 halandzsa
 kurafi

6. Fonetikai módosítás

A fonetikai módosítás főleg azt a célt szolgálja, hogy megváltoztassa a vulgáris szavak kiejtését. A sértő szó még mindig fölfedezhető, ha nem is ejtjük ki eredeti formájában. Két szó kezdőhangjának a fölcserélését angolul spoonerizmusnak nevezzük. W. A. Spoonerről (1844–1930), az oxfordi New College igazgatójáról, aki előadásai közben gyakran esett ebbe a hibába.

Angol

aw, shucks! [= *oh, shit!*]
buck you, Fuster! [= *fuck you, Buster!*]
cripes! [= *Jesus Christ*]
frigging [= *fucking*]
gosh! [= *god!*]
smoly hoke! [= *holy smoke!*]

Magyar

a fenébe!
 a franc essen beléd!
 Jesszus Mária!
 kibaszott [vö. *basszus*]
 istenem!
 mi a fene!

C) AMI A SZÓTÁRBÓL KIMARADT

1. Médiaszleng

A közösségi média rövidítései több ezerre rúgnak. Akad közöttük szleng is, de az mindig írásos formában fordul elő, ezért kihagytuk őket a szótárból.

Angol	Magyar
GAO [= <i>giant armpit odor</i>]	szörnyű izzadságszag
IDK [= <i>I don't know</i>]	nem tudom
IMO [= <i>in my opinion</i>]	szerintem
LOL [= <i>laughing out loud</i>]	ezen nevetni kell
OMG [= <i>oh, my God!</i>]	szent isten!

2. Szaknyelv

Minden szakma és iparág kifejleszti a saját jellegzetes szókincsét, amelyet a szakmán kívül kevesen értenek meg, ezért nem vettük fel őket ebbe a gyűjteménybe. Lássunk néhány példát a vasutassszlengből:

Angol	Magyar
<i>a lizard scorcher</i>	szakács
<i>a mule</i>	fékkezelő
<i>a parlor boy</i>	zászlós
<i>a pussyfooter</i>	vasúti rendőr
<i>a rattler</i>	gyors tehervonat

3. Regionális és börtönszleng

A börtönszleng használata a nagy büntetőintézetekre korlátozódik, amelyekben az elítélteket tartják fogva. E gyakran hermetikusan elzárt világnak megvannak a saját szabályai, szerepei és korlátai, ezért a börtönök szókincsé ritkán éri el a külvilágot (*the World*, ahogyan a fogvatartottak nevezik). A börtönszlenget nemcsak az elítéltek beszélik, hanem a börtön személyzete is. Hasonlóképpen a regionális kifejezések is megmaradnak egy-egy tájegységen belül, ezért ezek sem kerültek be a szótárba.

Angol	Magyar
<i>a short hustler</i>	zsebes
<i>do a fade-out</i>	megszökik
<i>hardware</i>	stukker
<i>pop off</i>	ingerelt
<i>the sidewalk</i>	a börtönön kívüli világ

4. Afroamerikai angol

Az afroamerikai angolt *Ebonics*-nak is hívják. Ez a nyelvváltozat csekély saját szókinccsel rendelkezik, mert szavait a mindennapi angolból meríti. Beszélői gyakran elhagyják a szavak utolsó mássalhangzóját (például a *past* szót [pa:s]-nak ejtik) és a kifejezéseket megrövidítik: így lesz az *I'm going to do it* kifejezésből *ama do it*. Az *Ebonics* megfelel a szleng minden követelményének, de mivel csak az afroamerikaiak között használatos, nem része ennek a szótárnak. Példák:

<i>Ebonics</i>	<i>Angol</i>	<i>Magyar</i>
<i>boo</i>	<i>lover</i>	szerető
<i>fitty</i>	<i>fifty</i>	ötven
<i>grin</i>	<i>money</i>	pénz
<i>homie</i>	<i>friend</i>	barát
<i>po po</i>	<i>police</i>	rendőrség

ÖSSZEFOGLALÁS

A szlengre többféle meghatározás létezik, de minden nyelvész más szempontot tart alapvetőnek. Abban mindannyian megegyeznek, hogy a szleng rendkívül fesztelen társalgási nyelv, amely állandóan változik, és egyes nemzedékekre és társadalmi csoportokra jellemző. Óriási mennyiségű régi és új szókinccset tartalmaz, amelyet csak a társadalom tud teljes egészében magáévá tenni.

A szlengen keresztül tudjuk igazán élvezni a nyelv beszélőinek leleményességét és a nyelv teljes zamatát. Olyan kifejezési eszközöket alkalmaz, amelyek életre keltek gondolkodásuk szellemességét, humorát és eleven képanyagát. Ismerete nélkül szinte lehetetlen az angol anyanyelvűeket megérteni.

Ebben a szótárban olyan válogatást gyűjtöttünk össze, amelynek ismerete alapvető az angol nyelvvel magasabb szinten foglalkozók számára. A példamondatok világosan megmutatják, milyen értelemben és helyzetben használatosak a címszavak.

Tartsuk szem előtt, hogy a nyelv élő organizmus. Mindennap jönnek létre új szavak és kifejezések, s halnak ki régiek. Ezért a nyelvtanulást egy egész életre szóló feladatnak kell tekintenünk.

Nagy György

A SZÓCIKKEK FELÉPÍTÉSE, JELEK

A címszó nagybetűvel van szedve: **NOSE** (*n*).

A következő sor tartalmazza az angol szlengszót vagy -kifejezést, amelyben a címszó előfordul: **no candy** (*sl*).

A sor előtti üres karika az angol kifejezések szinonimáit vezeti be: ○ **joy powder** (*sl*); **heaven dust** (*sl*); **crack** (*sl*).

A fekete pont a szlengszó vagy -kifejezés magyar fordítását vezeti be. A meghatározás egyszeres idézőjelben áll, ezt követi(k) a magyar megfelelő(k): ● 'kokain': hó; kokó; csík; porcukor.

Az üres négyzet az angol példamondatot jelöli, amelyet függőleges vonal választ el a magyar fordításától: □ *There is only one guy selling nose candy in this area.* | *Ezen a környéken csak egy tag árul kokszot.*

RÖVIDÍTÉSEK

<i>adj</i>	adjective	melléknév
<i>adv</i>	adverb	határozószó
<i>GB</i>	Great Britain	Nagy-Britanniában használt kifejezés
<i>inf</i>	informal	fesztelen társalgási
<i>n</i>	noun	főnév
<i>sl</i>	slang	szleng
<i>US</i>	United States	az Egyesült Államokban használt kifejezés
<i>v</i>	verb	ige